

8.

Platební karty.

Dokumentární platby.

PLATEBNÍ KARTY

PLATEBNÍ KARTY

- plastická karta odpovídající mezinárodním normám, kterou oprávněný držitel může provádět bezhotovostní platby a výběry hotovosti z běžného / úvěrového účtu, k němuž je karta vystavena.

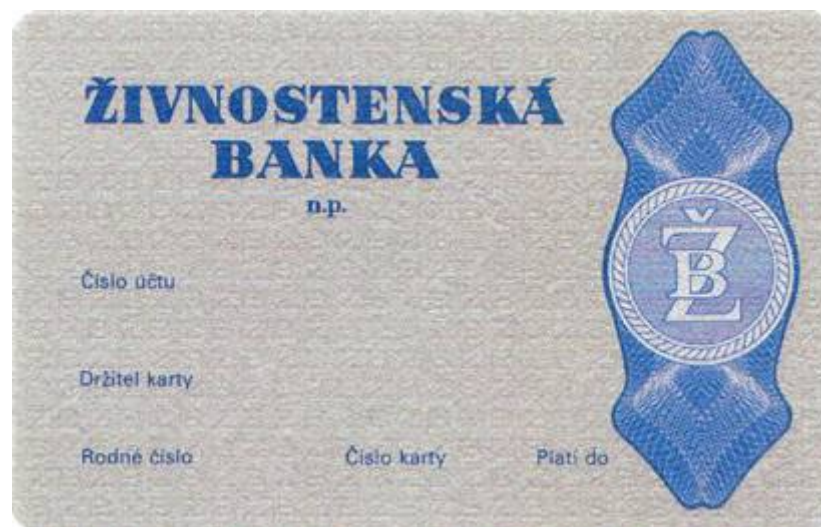
Norma ISO 3554 – (rozměr karty: 85,6 x 54,0 x 0,76 mm)

Základní náležitosti platební karty:

- označení vydavatele platební karty,
- jméno držitele karty,
- číslo platební karty,
- platnost platební karty,
- záznam dat (magnetický proužek nebo mikročip).

PLATEBNÍ KARTY

První platební karta vydaná v Československu Živnostenskou bankou - 1988

PLATEBNÍ KARTY - klasifikace

Klasifikace dle vydavatele:

- platební karty **bankovní**,
- platební karty **nebankovní**.

PLATEBNÍ KARTY - klasifikace

Klasifikace dle způsobu zúčtování:

- **debetní karty** (debet cards) – s běžným účtem;
- **kreditní karty** (credit cards) – s úvěrovým účtem, (revolvingový úvěr);
- **charge karty** (charge cards) – obdoba kreditních karet – banka na konci měsíce sestaví vyúčtování, které je splatné jednorázově, z čerpané částky není obvykle účtován úrok.

PLATEBNÍ KARTY - klasifikace

Dle způsobu provedení:

- elektronické,
- embosované.

Dle technologie:

- s magnetickým proužkem,
- s čipem,
- hybridní,
- *laserové*.

PLATEBNÍ KARTY - klasifikace

Dle rozsahu použitelnosti:

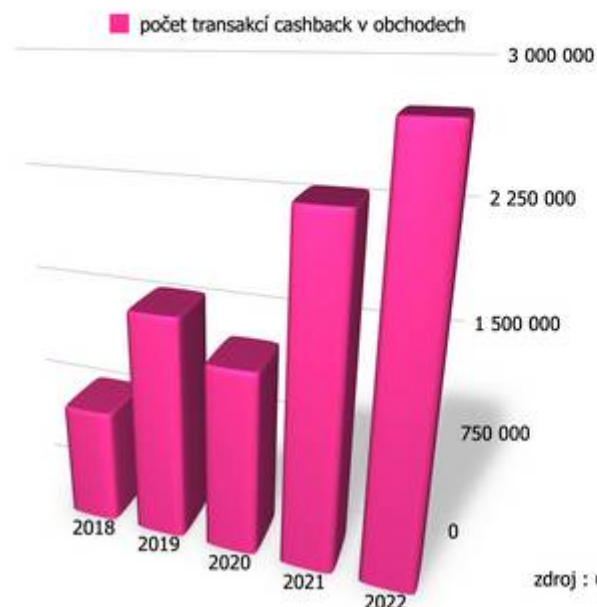
- pouze v **systemu vydavatele** (uzavřený systém),
- v rámci **jednoho státu** (vnitrostátní systém),
- **mezinárodně použitelné** (otevřený systém).

VYDANÉ KARTY podle značek	MC	VISA	CELKEM
Vydané karty celkem	7 343 342	6 672 593	14 015 935
Debetní karty	5 868 415	6 316 761	12 185 176
Kreditní a charge karty	1 417 704	212 619	1 630 323
z toho: karty služební	459 573	502 144	961 717
z toho: karty virtuální	165 297	180 633	345 930
z toho: karty předplacené	57 223	143 213	200 436

Zdroj: Sdružení pro bankovní karty, údaje roku 2022

počet transakcí cashback v obchodech provedenými tuzemskými držiteli platebních karet

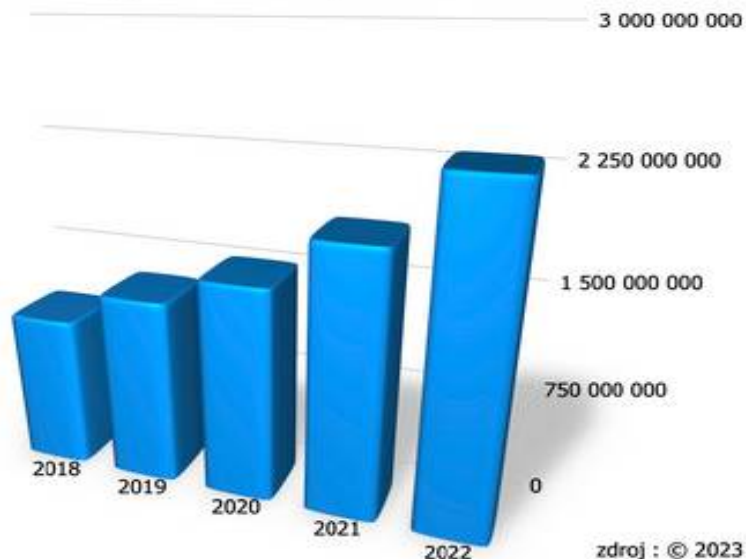

rok	počet transakcí cashback v obchodech
2018	808 774
2019	1 553 694
2020	1 282 135
2021	2 292 506
2022	2 750 471

zdroj : © 2023 SBK - Sdružení pro bankovní karty w:bankovnikarty.cz

Cash Back - je služba v obchodech, která nahrazuje výběry hotovosti z bankomatu. Obvykle si při platbě můžete vybrat nejvýše 3000 Kč.

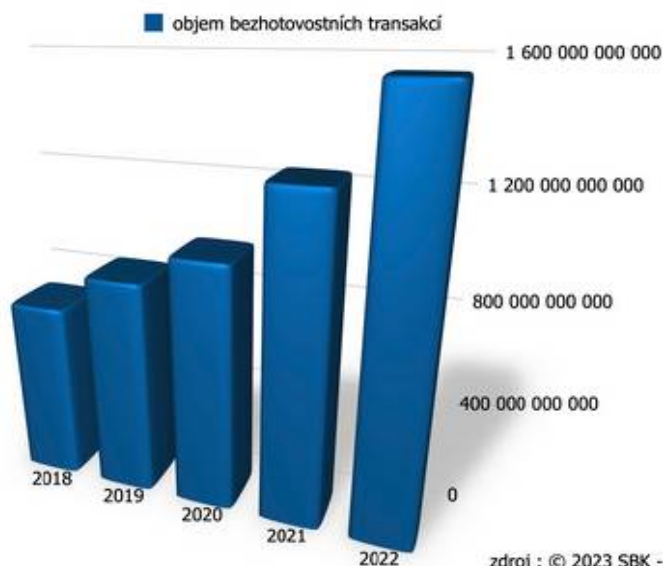
pocet bezhotovostnich transakci v obchodech provedeny mi tuzemskými držiteli platebních karet

rok	počet bezhotovostních transakcí
2018	1 089 087 165
2019	1 322 431 628
2020	1 516 755 126
2021	1 851 747 447
2022	2 302 651 210

zdroj : © 2023 SBK - Sdružení pro bankovní karty w:bankovnikarty.cz

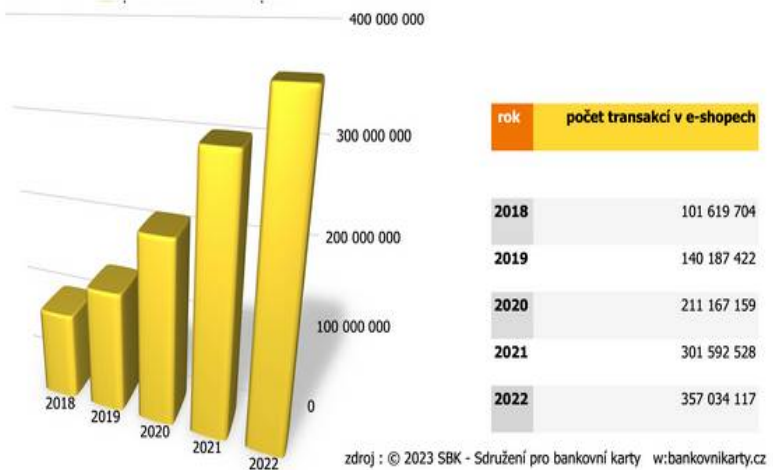
objem bezhotovostních transakcí v obchodech provedeny mi tuzemskými držiteli platebních karet

rok	objem bezhotovostních transakcí
2018	699 697 742 769
2019	844 566 994 215
2020	959 060 169 646
2021	1 235 173 991 731
2022	1 548 423 270 901

zdroj : © 2023 SBK - Sdružení pro bankovní karty w:bankovnikarty.cz

počet transakcí v e-shopech provedeny mi tuzemskými držiteli platebních karet

rok	počet transakcí v e-shopech
2018	101 619 704
2019	140 187 422
2020	211 167 159
2021	301 592 528
2022	357 034 117

zdroj : © 2023 SBK - Sdružení pro bankovní karty w:bankovnikarty.cz

Hotovost stále převládá

● platby kartou ● hotovostní platby

Česko

země západní Evropy

Švédsko

(lídr bezhotovostních plateb)

Zdroje: Visa, Mastercard, SBK, Worldcore.eu, ČSÚ

Zdroj: ihned.cz, 2018; <https://archiv.hn.cz/c1-67175640-trend-se-obratil-a-objem-hotovosti-v-ekonomice-roste-predni-cesti-bankeri-vysvetluji-proc>

- aktuálně (údaje za rok 2022):
- Platby kartou:
  - ČR: 44 %
  - GB: 60 %
  - Skandinávie: 90 – 98 %

DOKUMENTÁRNÍ PLATBY

Dokumentární akreditiv

Dokumentární inkaso

PLATEBNĚ ZÚČTOVACÍ BANKOVNÍ PRODUKTY

- zabezpečování platebního styku patří mezi nejvýznamnější úkol obchodních bank,

platební styk

- převod peněžních prostředků mezi jednotlivými subjekty,

ROZDĚLENÍ PLATEBNÍHO STYKU

- z hlediska **formy použitých platebních prostředků**

- hotovostní,
- bezhotovostní

(Bezhotovostní peníze: mají dematerializovanou podobu a existují pouze ve formě zápisů na účtech)

- podle **teritoria**

- tuzemský,
- zahraniční.

ROZDĚLENÍ PLATEBNÍHO STYKU

- podle **náležitosti průvodních dokumentů**
  - hladké platby,
  - dokumentární platby.

DOKUMENTÁRNÍ PLATBY

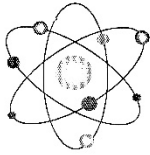
- platby, které se uskutečňují výhradně oproti **předání dokumentů** (dispoziční dokumenty - námořní list, skladištní list atp.)
- používané zejména v **zahraničním** obchodě;
- s cílem eliminovat riziko nesplacení protistranou;
- vývozce vyžaduje, aby měl kontrolu nad zbožím až do okamžiku zaplacení, dovozce, aby platil až po převzetí zboží;
- *existují mezinárodní pravidla pro užívání dokumentárních plateb – vydává **Mezinárodní obchodní komora** (Paříž) – UCP 500; URP 522;*
- *v ČR – **Občanský zákoník** (zákon č. 89/2012 Sb.)*

 SAT		Bill of Lading		1 SEA ADVENTURE TRANSPORT LIMITED HEAD OFFICE: 487 Elizabeth Road 54 - 98.- 55 SAT Building, Singapore 0577	
		SHIPPER/EXPORTER (COMPLETE NAME AND ADDRESS) ZLATÉ SRDCE, s.r.o. LABUŽNICKÁ 45 PRAHA 5 CZECH REPUBLIC		BOOKING NO. BH 142597	BILL OF LADING NO. 99-10.321.55
CONSIGNEE (COMPLETE NAME AND ADDRESS) TO THE ORDER		EXPORT REFERENCES			
NOTIFY PARTY (COMPLETE NAME AND ADDRESS) ANKA & CO. Ltd. FREEDOM HOUSE 12 HARBOUR BRIDGE 151, HONG KONG		FORWARDING AGENT, F.M.C. NO.			
LOCAL VESSEL (WHEN TRANSHIPMENT IS INVOLVED)*		PLACE OF RECEIPT BY PRE-CARRIER *		POINT AND COUNTRY OF ORIGIN OF GOODS CZECH REPUBLIC	
OCEAN VESSEL VESSEL VOY FLAG SOUTH CROSS, 3 4 GEHA154444, U.K.		PORT OF LOADING HAMBURG, GERMANY		LOADING PIER/TERMINAL A150 - X1 CY/CY	
PORT OF DISCHARGE HONG KONG		PLACE OF DELIVERY BY ON-CARRIER *		FINAL DESTINATION (FOR MERCHANT'S REFERENCE ONLY) FOR TRANSPORTATION TO HONG KONG	
PARTICULARS FURNISHED BY SHIPPER					
MARKS & NOS / CONTAINER NOS.	NO. OF PKGS	DESCRIPTION OF PACKAGES AND GOODS	GROSS WEIGHT LBS / KGS	MEASURE- MENT M³	
ANKA & CO. Ltd. CZ - 155 - MAY 1 - 50 SATU 471 288-8 12	12	1X40'CONT. SAID TO CONTAIN 12 550 PIECES PAD SEAT 895 RAW, KT 80 PIECES PAD SEAT 897 RAW, KT SHIPPER'S LOAD, STOW AND COUNT SHIPPED ON BOARD 20 MAY 2000 3 16	2.880,00 KGS		
SHIPPERS'S DECLARED VALUE USD * APPLICABLE ONLY WHEN USED AS THROUGH BILL OF LADING SUBJECT TO EXTRA FREIGHT AS PER TARIFF AND CARRIER'S LIABILITY LIMITS					
FREIGHT & CHARGES		BASIS	RATE	PREPAID	COLLECT
FREIGHT PREPAID					
Received by the Carrier from the Shipper in apparent good order and condition (unless otherwise noted herein) the total number or quantity of Containers or other packages or units enumerated above and said by the Shipper to contain the Goods specified above weight, quantity, contents, condition, quality and value (unknown) for Carriage, subject to all the terms and conditions hereof.				TOTAL	TOTAL
(INCLUDING THE TERMS AND CONDITIONS ON THE REVERSE HEREOF AND THE TERMS AND CONDITIONS OF THE CARRIER'S APPLICABLE TARIFF) from the Place of Receipt or the Port of Loading, whichever is applicable, to the Port of Discharge or the Place of Delivery, whichever is applicable. Before the Carrier arranges delivery of the Goods one original Bill of Lading, duly endorsed, must be surrendered by the Merchant to the Carrier at the Port of Discharge or at some other location acceptable to the Carrier. In accepting this Bill of Lading the merchant expressly accepts and agrees to all its terms and conditions whether printed, stamped or written, or otherwise incorporated, notwithstanding the non-signing of this Bill of Lading by the Merchant.		IN WITNESS WHEREOF the Master or Agent of said vessel have affirmed to 3/THERE 6 Bills of Lading, all of this tenor and date, one of which being accomplished, the other(s) to stand void. DATED At HAMBURG On 18 MAY 2000 8 Huan Yiu Than BY The China Girl 2 Freight Forwarders As Agents FOR: SEA ADVENTURE 1 TRANSPORT LIMITED, As Carrier			
FOR OTHER TERMS AND CONDITIONS SEE REVERSE SIDE 18					

1. Vývozce – Exportér – Exportateur – Exportador	ORIGINAL	0004466
ABS CONSULTING, s.r.o. LABUŽNICKÁ 45 PRAHA 5, 150 00 CZECH REPUBLIC	4 CERTIFIKÁT O PŮVODU CERTIFICATE OF ORIGIN CERTIFICAT D'ORIGINE CERTIFICADO SE ORIGEN	
2. Příjemce – Consignee – Destinataire – Destinatario CORADOS SPA. FUNCHIADA 1544 MADRID E-15 ESPAÑA	4	5 HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY ECONOMIC CHAMBER OF THE CZECH REPUBLIC CHAMBRE ECONOMIQUE DE LA REPUBLIQUE TCHEQUE CAMARA ECONOMICA DE LA REPUBLICA CHECA
	3. Země původu – Country of origin – Pays d'origine – Pais de origen CZECH REPUBLIC	3
4. Doprava – Means of transport – Expedition – Expedición BY ROAD	5. Poznámky – Observations – Observations – Observaciones	
6. Značky a čísla, druh a počet obalů, název zboží Marks and number, Number and kinds of packages, Description of goods Marques et numéros, Nombre et nature des colis, Designation des marchandises Marcas y números, Número y tipo de embalaje, Descripción de las mercancías		7. Brutto váha Gross weight Poids Brut Peso bruto
DOSING PUMP GP 41 50 pieces Dávkovací čerpadlo GP 41 50 ks PACKAGING: SEPARATELY, EACH IN A PAPER BOX Balení: Každé zvlášť v kartonovém obalu ISSUED BY MANUFACTURER: PUMPING SYSTEMS, A. S. MORAVSKÁ 154 BRNO 2, 650 02 CZECH REPUBLIC		2 710 KG
8. Podepsaná komora potvrzuje původ zboží uvedený v rubrice č. 3. The Chamber, signed on, confirms herewith origin of the goods mentioned in column No. 3. La Chambre soussigné certifie l'origine de marchandise, indiqué en rubrique Nr. 3. La Cámara suscrita confirma el origen de la mercancía mencionada en la rúbrica no. 3.		1 Jiné množství Other quantity L'autre quantité Otra cantidad
PRAHA 15. 6. 2000		

Hutní a strojní závod, a. s.

Slezská 125
707 02 Ostrava-Kunčice
fax: 00 420 69 54 1263
tel.: 00 420 69 54 1111
telex: 851 255 KL

CERTIFICATE OF QUALITY 6

Seller: Hutní a strojní závod, a.s.,
Slezská 125, 707 02 Ostrava-Kunčice, Czech Republic 4

Buyer: WOL MANUFACTURING LTD., NEW CORK, SCOTLAND, U.K.

Goods: 25,000 ft OF 8 INCH 23LB/FT K66 BTS R5 STEEL PIPES 1

Description: Seamless steel casing according to API specification 5CT, Grade K-55, BTC threads and couplings, greased with standard mill's threading greasing according to API RP 5R3 with steel thread protectors, length R3, outside surface protected with linseed oil, bundles up to 2500 kgs.

Code No.: 114432/1452/2000

Order No.: P0001256

Dimensions: 7" x 23,00 lb/ft (177,8 x 8,05 mm), R3 2

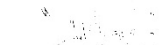
Quantity: 520 pcs, 25 121,00 ft, 265 125 kgs

WE HEREWITH CONFIRM THAT THE SHIPPED ABOVE MENTIONED GOODS ARE IN STRICT COMPLIANCE WITH SPECIFICATION STATED IN THE CONTRACT NO. 114432/1452/2000 AND API 5CT STANDARD REQUIREMENTS FOR RESPECTIVE GOODS. 3

Supervisor: Vít Ludovít, chief supervisor, export department, Hutní a strojní závod, a.s. 5

Date and Place: 15. 10. 2000, Ostrava-Kunčice 7

Signature:

Vít Ludovít, supervisor

ZDRAVOTNÍ OSVĚDČENÍ PRO MASNÉ VÝROBKY⁽¹⁾ 6 HEALTH CERTIFICATE FOR MEAT PREPARATIONS⁽¹⁾

Č.
No. 28/2000

Země vývozu: Česká republika
Exporting country: Czech Republic
Ministerstvo: Zemědělství
Ministry: Agriculture
Oddělení: Státní veterinární správa ČR
Department concerned: State Veterinary Administration Czech Republic
Reference⁽²⁾:
Reference⁽²⁾:

I. Identifikace masných výrobků Identification of meat preparations

Výrobky připraveny s masem z:	Vepřové	
Products prepared with meat from:	Pork	
(živočišný druh / animal species)		
Druh výrobku ⁽³⁾ :	Masné výrobky	1
Nature of products ⁽³⁾ :	Meat Products	
Druh balení:	Karton	
Nature of packaging:	Cartons	2
Počet jednotlivých položek nebo balení:		
Number of individual items or packages:	1.250	
Teplota při skladování a transportu:		
Storage and transport temperature:	-2 °C	
Délka skladování:	21 dní	
Storage life:	21 days	
Čistá hmotnost:		
Net weight:	5.420 kg	

II. Původ masných výrobků Origin of meat preparations

Adresa(y) a číslo(a) schválení schváleného(ých) výrobního(cho) závodu(ů):
Address(es) and approval number(s) of approved production plant(s):

MASNA Kladno CZ 281

Podle potřeby:
If necessary:

Adresa(y) a číslo(a) schválení schváleného(ých) chladírny (chládiv):
Address(es) and approval number(s) of approved cold store(s):

MK PŘÍBRAM CZ 280

(1) Ve smyslu článku 2 směrnice 94/65/ES. / Within the meaning of Article 2 of Directive 94/65/EC.

(2) Nepovinné. / Optional.

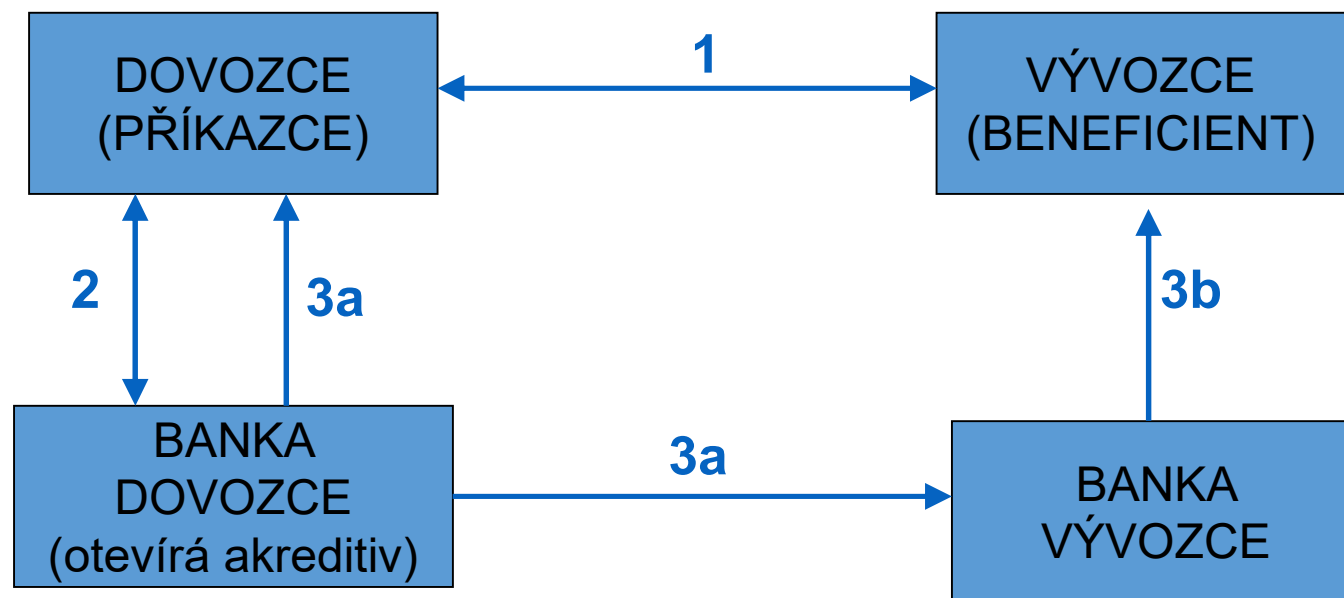
(3) Uveďte se zmínka o jakémkoli ionizačním ozaření pro lékařské účely. / Mention any ionizing radiation for medical reasons.

CZ
225

Dokumentární akreditiv

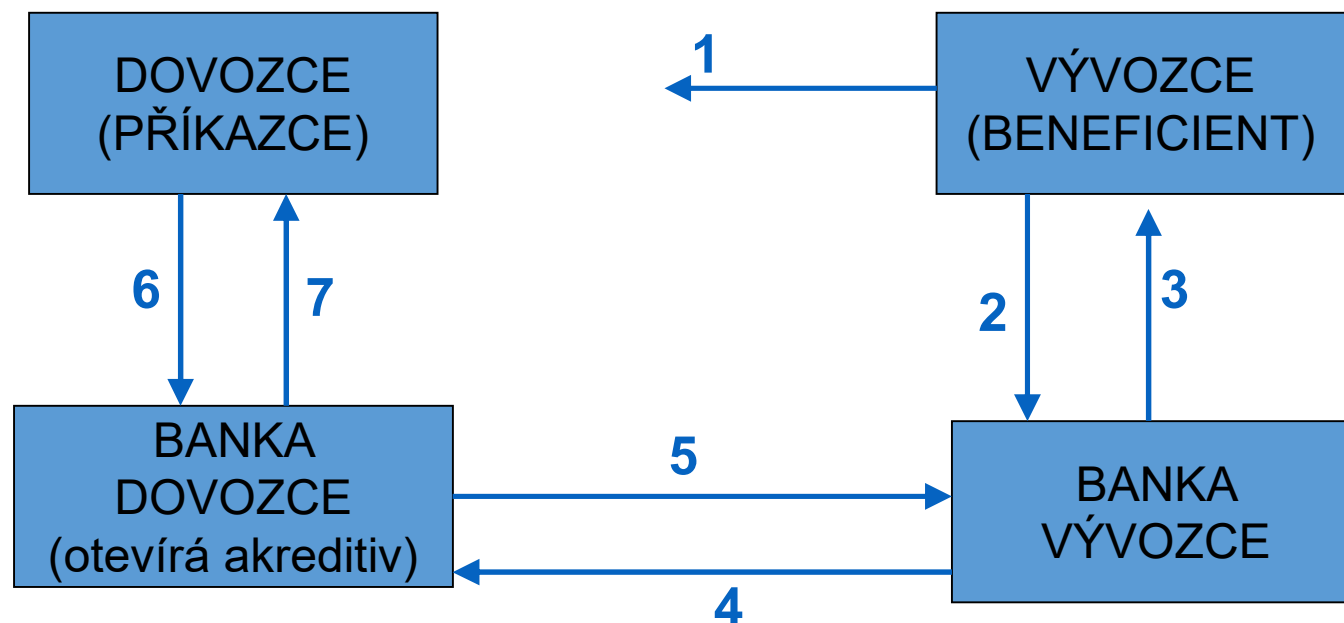
- představuje písemný závazek banky zaplatit třetí osobě (příjemci akreditivu, dodavateli, vývozci) z účtu příkazce (dovozce) stanovenou částku, pokud příjemce akreditivu bance řádně předloží požadované dokumenty;
- Klient - DOVOZCE, na jehož příkaz banka vystavuje akreditiv, získá potřebné dokumenty a obvykle i zboží až po jeho zaplacení!

Dokumentární akreditiv - otevření

- 1 – kupní smlouva + sjednání podmínek akreditivu;
- 2 – jednání o otevření akreditivu;
- 3 – oznámení o otevření akreditivu.

Dokumentární akreditiv - použití

- 1 – odeslání zboží;
- 2 – předání dokumentů;
- 3 – kontrola dokumentů + platba;
- 4 – předání dokumentů;
- 5 – platba;
- 6 – dovozce platí platby spojené s akreditivem;
- 7 – dovozce získá dokumenty.

Dokumentární akreditiv - druhy

- **neodvolatelný akreditiv**

- neodvolatelný závazek banky poskytnout plnění za sjednaných podmínek;
- změnit nebo zrušit lze jen se souhlasem všech zúčastněných stran;

- **odvolatelný akreditiv**

- může být otevírající bankou kdykoli zrušen nebo změněn (i bez souhlasu ostatních zúčastněných).

Dokumentární akreditiv - druhy

- nepotvrzený akreditiv,
- potvrzený akreditiv,
- revolvingový akreditiv.

Výhody / nevýhody dokumentárního akreditivu

Výhody:

- vývozce má garanci banky na zaplacení dohodnuté ceny (po splnění akreditivních podmínek);
- dovozce má zajištěno, že po zaplacení získá předmětné dokumenty.

Nevýhody:

- relativně časově náročné,
- pro dovozce spojeno s náklady v podobě provizí bance.

9.1 Akreditivy vystavené Českou spořitelnou, a.s. (importní a tuzemské odběratelské)

Otevření akreditivu (z částky akreditivu) *	
za každých započatých 30 dní platnosti akreditivu	0,1 %, minimálně 1 000 Kč
riziková přírážka	individuálně
Změna akreditivu	
vystavení změny (vč. zrušení akreditivu)	2 000 Kč
k tomu v případě navýšení částky a/nebo prodloužení	cena podle položky „Otevření akreditivu“ dle částky navýšení nebo doby prodloužení
Kontrola dokumentů a proplacení akreditivu (z hodnoty čerpání bez zahrnutí příp. dodatečných slev)	
	0,3 %, minimálně 2 000 Kč
Odložená splatnost (z hodnoty závazku k odložené platbě; navíc k položce “Kontrola dokumentů a proplacení akreditivu”)	
za každých započatých 30 dní lhůty splatnosti	0,1 %, minimálně 1 000 Kč
riziková přírážka	individuálně
Zboží do dispozice nebo na řad České spořitelny, a.s.	1 500 Kč
Nesrovnalosti v dokumentech	1 500 Kč
Příprava návrhu znění akreditivu nebo jeho změny	
první návrh akreditivu pro danou obchodní relaci (za předpokladu, že je následně vystaven finální akreditiv)	zdarma
všechny ostatní návrhy akreditivů a všechny návrhy změn akreditivu	1 500 Kč
Nakládání s neproplacenými dokumenty (z hodnoty čerpání)	0,1 %, minimálně 1 000 Kč
Korespondence a telekomunikace (zahrnuje běžnou korespondenci, jako např. SWIFT, poštovní, apod., nezahrnuje mimořádnou korespondenci vyžádanou klientem nad rámec běžných zvyklostí)	
při vystavení / změně akreditivu	200 Kč
za každou sadu dokumentů	500 Kč
náklady kurýrní služby	dle skutečně vzniklých nákladů

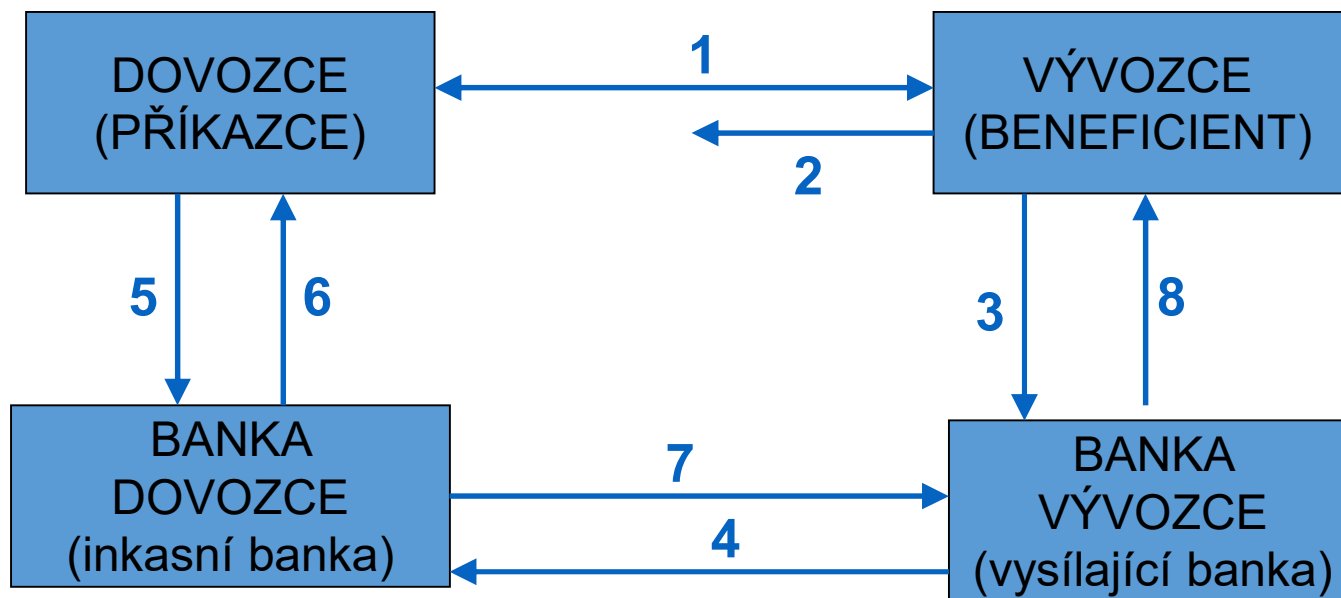
Zdroj: Česká spořitelna, březen 2024

https://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/RR_MSE.ACH..xml,pdf_IE

Dokumentární inkaso

- představuje platební instrument, kdy vývozce dává příkaz své bance, aby pro něj sama inkasovala (resp. prostřednictvím korespondenční banky) od dovozce (odběratele) příslušnou peněžní částku oproti předání dokumentů;
- banka nepřebírá žádný závazek;
- pro vývozce představuje vyšší riziko než dokumentární akreditiv (ale riziko je stále nižší než u hladkých plateb);

Dokumentární inkaso

- 1 – kupní smlouva + sjednání inkasních podmínek;
- 2 – odeslání zboží;
- 3 – žádost o provedení inkasa + předání dokumentů;
- 4 – příkaz k inkasu + předání dokumentů;
- 5 – platba;
- 6 – předání dokumentů oproti platbě;
- 7 – převod plnění (platba);
- 8 – převod plnění (platba).

Výhody / nevýhody dokumentárního inkasa

Výhody

- je levnější než dokumentární akreditiv;

Nevýhody

- plnění (platba) není bankou garantována.

MEZIBANKOVNÍ PLATEBNÍ STYK.

MEZIBANKOVNÍ PLATEBNÍ SYSTÉMY

- umožňuje zúčtování mezi klienty různých bank,
- nejprve musí dojít ke zúčtování mezi bankami:
  - **přímým spojením** (korespondentský plat. systém),
  - prostřednictvím **zúčtovací banky** (clearingový plat. systém)

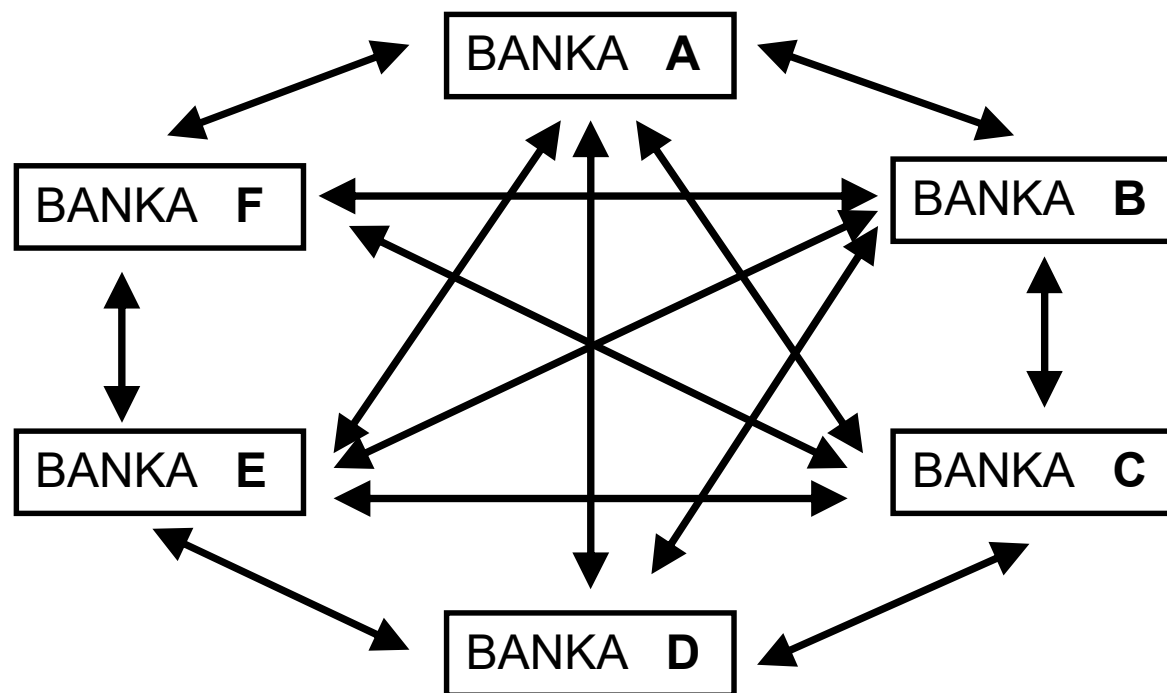
KORESPONDENTSKÝ PLATEBNÍ SYSTÉM

- použití především v zahraničním platebním styku,
- banky si vzájemně otevírají účty (korespondentské účty) a vytvářejí tzv. **síť obchodního spojení**,

Korespondentské účty:

- **NOSTRO účet** (z *ital.* ≈ *naše*) – účet, který má (naše) banka otevřen u jiné banky,
- **LORO účet** (z *ital.* ≈ *vaše*) – účet, který vede (naše) banka pro jinou banku;
- *dle mezinárodních uzancí nejsou zpravidla úročeny.*

KORESPONDENTSKÝ PLATEBNÍ SYSTÉM

Zdroj: Dvořák. Bankovníctví pro bankéře a klienty.

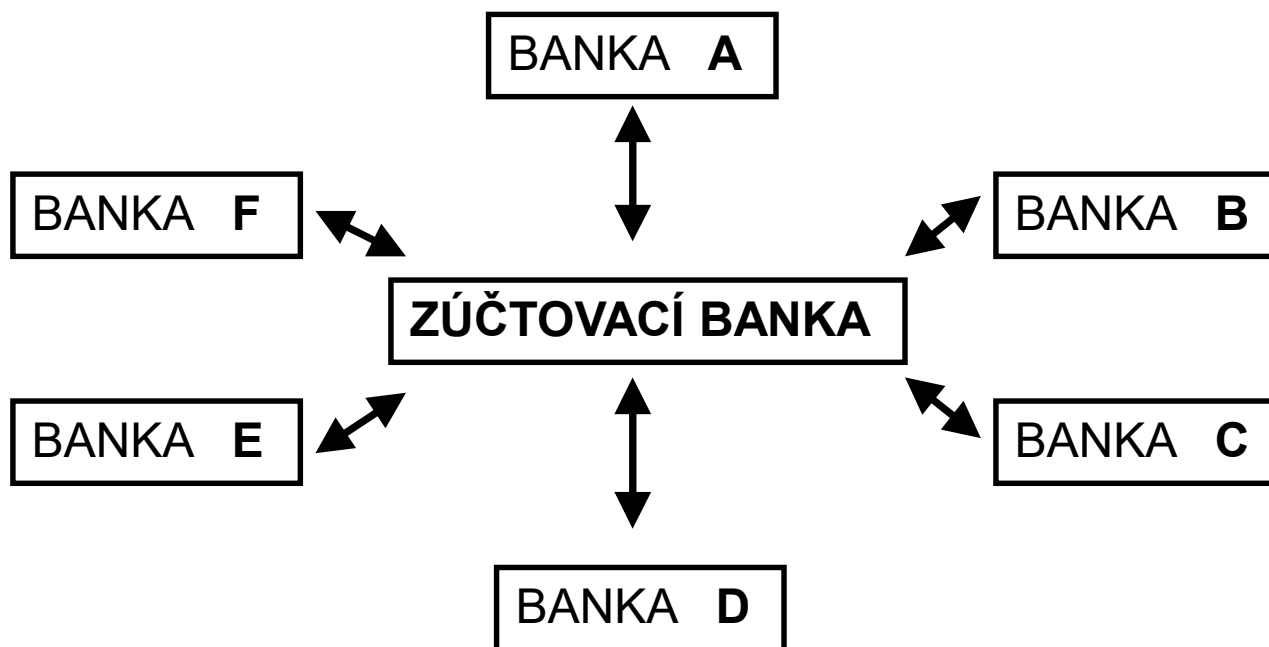
KORESPONDENTSKÝ PLATEBNÍ SYSTÉM

- v praxi není možné, aby každá banka měla přímé spojení se všemi ostatními bankami;
- nemá-li přímé spojení, pak platba probíhá nepřímo prostřednictvím jiné banky;
- řetězec korespondentských bank = **platební cesta**;

CLEARINGOVÉ PLATEBNÍ SYSTÉMY

- použití především ve vnitrostátním platebním styku;
- zúčtování plateb probíhá prostřednictvím zúčtovací banky;
- banky zapojené do systému mají otevřen svůj nostro účet u zúčtovací banky;
- banka tak může mít vázán menší objem prostředků (pouze jeden účet pro platební styk);

CLEARINGOVÉ PLATEBNÍ SYSTÉMY

Zdroj: Dvořák. Bankovníctví pro bankéře a klienty.

CLEARINGOVÉ PLATEBNÍ SYSTÉMY

- založené na [netto principu](#)
- zúčtovací banka provádí vzájemné zúčtování veškerých plateb za určité období a na konci období připíše kladné saldo plateb / sráží záporné saldo plateb z účtu příslušné banky;
- založené na [brutto principu](#)
- zúčtování se provádí transakce po transakci bez vzájemného kompenzování došlých a odešlých plateb,
- každá platba musí být v okamžiku zúčtování kryta.

CLEARINGOVÉ PLATEBNÍ SYSTÉMY

Zúčtovací banka (clearingová banka)

- centrální banka,
- komerční banka,
- jiná finanční instituce.

PLATEBNÍ STYK v ČR

Tuzemský platební styk je organizován prostřednictvím **clearingového centra** ČNB - platební systém **CERTIS** (*Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System*),

- v provozu od roku 1992;
- clearingové centrum vede každé bance jeden účet platebního styku (nostro účet),
- od roku 2001 jsou příkazy ke zúčtování do clearingového centra předávány na principu elektronické pošty – s digitálními podpisy.

PLATEBNÍ SYSTÉM CERTIS

- platební styk probíhá především formou příkazů k úhradě,
- zúčtovací centrum provádí zúčtování platebních příkazů v reálném čase (založen na brutto principu);
- na účtech mezibankovního platebního styku není povoleno záporné saldo;
- zůstatky na těchto účtech jsou součástí PMR;
- komunikace pouze s centrály jednotlivých bank.

PLATEBNÍ SYSTÉM TARGET

- evropský platební systém (*Trans Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer*),
- uveden do provozu se zavedením eura v lednu 1999,
- platby pouze v euru,
- je založen na propojení jednotlivých národních platebních systémů zemí Eurozóny

SEPA

= Single Euro Payments Area (Jednotná oblast pro platby v eurech)

- Jedná se o iniciativu evropských bank, která je zastřešena Evropskou radou pro platební styk (EPC). Banky a evropské organizace v ní sdružené již od roku 2002 vytvářejí společné principy a jednotné platební nástroje SEPA.
- oblast, v níž spotřebitelé, podniky a další hospodářské subjekty budou moci provádět a přijímat platby v eurech uvnitř jednotlivých zemí i mezi nimi, a to za stejných podmínek, práv a povinností a bez ohledu na svou zeměpisnou polohu.
- integrovaný trh pro platební služby, na kterém v rámci eurozóny není rozdíl mezi přeshraničními a vnitrostátními platbami.

SEPA

Nástroje (prozatím definované):

- bezhotovostní úhrady SEPA,
- inkaso SEPA,
- rámec SEPA pro platební karty.

Výhody SEPA:

- Zvýšení konkurence,
- Posílení integrace,
- Snížení nákladů spojených s platebním stykem,
- Zrychlení platebního styku.

SWIFT

- Zahraniční platební styk využívá mezibankovní telekomunikační síť **SWIFT** (*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*), která byla založena v roce 1973 v Bruselu a v současnosti zahrnuje téměř 11 000 institucí (včetně burz, investičních společností,..);
- nejedná se o clearingový systém, banky si pouze předávají různé informace;
  - pro potřeby korespondentského i clearingového systému plat. styku;
  - význam především v zahraničním platebním styku.

SWIFT

- v rámci SWIFTu má každá banka / pobočka svou jedinečnou adresu – kód **BIC** (*Bank Identifier Code*);

BIC (SWIFT kód)

- kód banky abecedními znaky,
- kód země,
- kód regionu/města, kde má banka sídlo,
- kód pobočky banky (nepovinný údaj).

např. BIC Komerční banky **KOMB CZ PP XXX**

IBAN

IBAN (*International Bank Account Number*);

- mezinárodní standard čísel bankovních účtů,
- slouží k jednoznačné identifikaci účtu klienta,
- používá se výhradně v zahraničním platebním styku,

např.

CZ34 0600 0000 001 2345 6789

FINANČNÍ ARBITR

- zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi,
- harmonizace českého právního řádu s EU – vyžaduje rychlé a efektivní řešení sporů mezi bankou a klientem;
- řeší spory mezi bankou a klientem např. v případě zpožděných / neuskutečněných plateb, při neúspěšné reklamaci v bance; dále spory mezi vydavatelem platebních karet a jejich uživateli – mimosoudní cestou (běžně do 30 dnů);
- nález arbitra je vykonatelný.

- Finančního arbitra i jeho zástupce volí Poslanecká sněmovna
- *Mgr. Monika Nedelková*

FINANČNÍ ARBITR

- Oblasti řešených sporů:
  - platební služby,
  - elektronické peníze,
  - úvěry,
  - kolektivní investování,
  - investice,
  - životní pojištění,
  - stavební spoření,
  - směna měn.

CASH POOLING

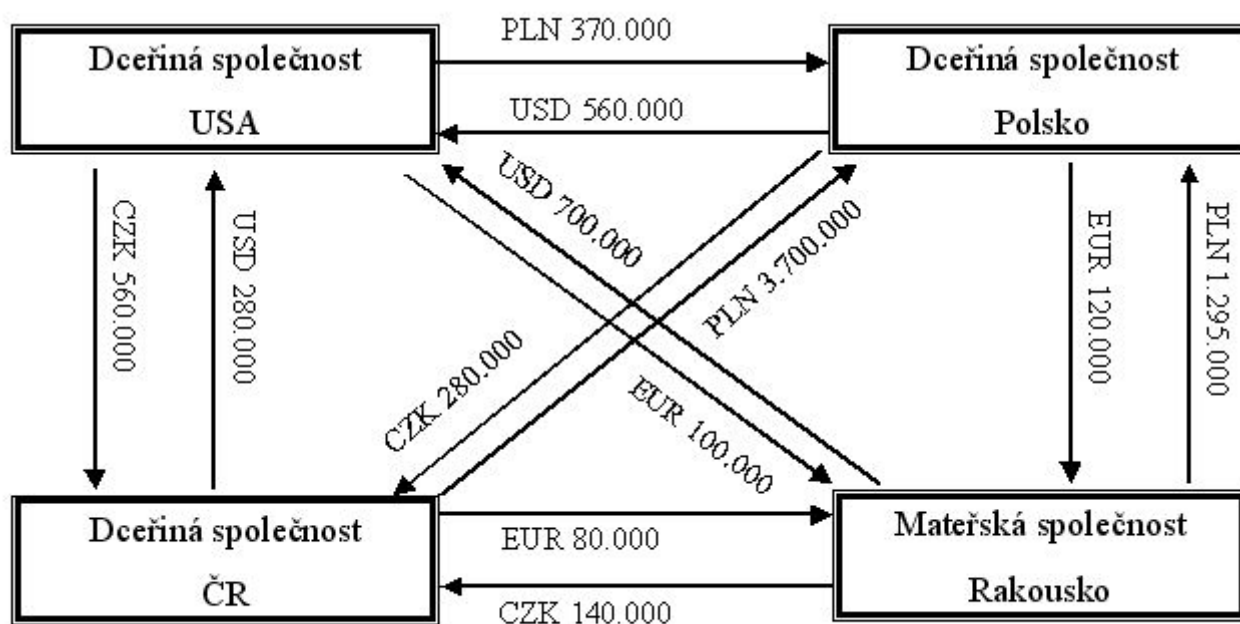
- nástroj úrokové optimalizace,
- soustředování přebytků (i deficitů) peněžních prostředků na jediném účtu,
- především pro ekonomicky propojené osoby,
- reálný / fiktivní cash pooling,
- víceúrovňové struktury.

NETTING

- někdy označován jako varianta cash pooling,
- umožňuje vyrovnávat závazky a pohledávky mezi spřízněnými subjekty na netto bázi,
- i v rámci spřízněných osob dochází k platbám prostřednictvím komerčního bankovního systému – cílem je optimalizace nákladů spojených s platbami,
- mnohostranný netting – zápočtové centrum.

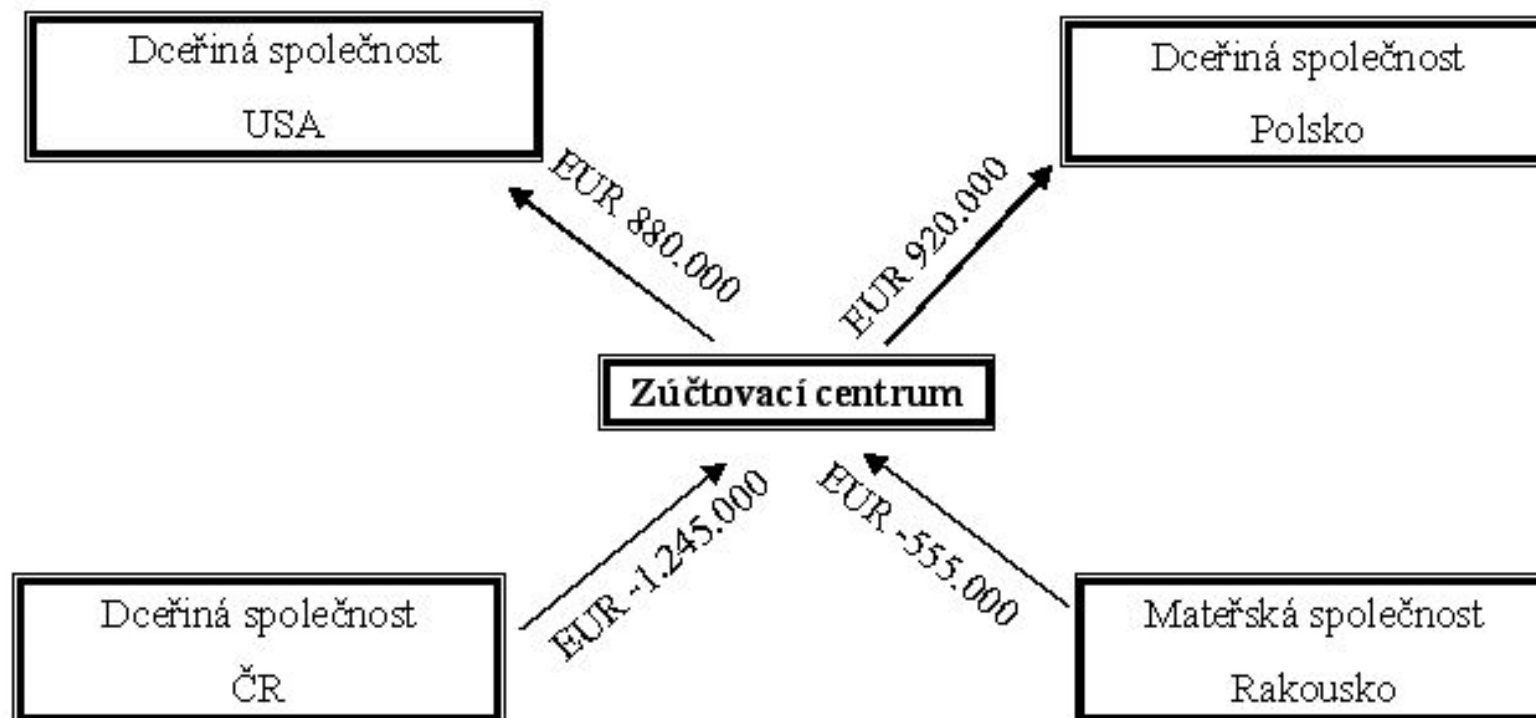
Struktura pohledávek a závazků společností bez nettingu

Zdroj: Zajištění kurzového rizika [online].

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/manual-exportera/zajisteni-kurzoveho-rizika/1001370/53409/>

Struktura pohledávek a závazků společností po mnohostranném nettingu

Směnné kurzy: 1 EUR = 1,40 USD = 28 CZK = 3,7 PLN

Děkuji za pozornost.